

Strategische raadsagenda 2018-2021 (versie jan. 2020)

In de strategische raadsagenda voor de periode 2018-2021, vastgesteld in maart 2018, is een aantal onderwerpen benoemd, die de raad als prioritair ziet voor deze raadsperiode. Ook is inzichtelijk gemaakt dat besluitvorming via verschillende stappen verloopt. Stappen die ieder weer een andere vorm van betrokkenheid van de raad vragen (zie bijlage).

Thema's en onderwerpen strategische raadsagenda 2018-2021

Uitgewerkte thema's

Bij de keuze van de thema's is destijds een longlist opgesteld op basis van thema's uit de verkiezingsprogramma's, de uitkomst van de inwonerenquête en grote thema's die aangedragen zijn vanuit de bestuursdienst. Het advies vanuit de evaluatie van vorige strategische raadsagenda was om jaarlijks op een vast moment als raad drie strategische onderwerpen te kiezen en opnieuw een blik te werpen op de shortlist en deze waar nodig aan te passen. Vanwege de aanloop van de nieuwe raad (inwerkprogramma) en de tijd voor het voorbereiden van de onderwerpen zijn de thema's van 2018 doorgelopen naar 2019. Nu is het tijd om voor 2020 keuzes te maken.

Longlist 2018-2021

Leefbaarheid dorpen en wijken
Overheidsparticipatie
Verkeer/Openbaar Vervoer
Overgang naar duurzame energie
Zorgvoorzieningen
Wonen en zorg
Gemeente zelf
Ouderen
Stadshart Emmeloord
Armoede
Wet Maatschappelijke Ondersteuning
Omgevingswet
Veiligheid

Shortlist 2018-2021

Een verkenning van de onderwerpen leidde tot een nadere inkadering van het onderwerp en de volgende shortlist:

Thema	Onderwerp	Commissie
Leefbaarheid dorpen	Sociale cohesie in dorpen	SLZ
Zorgvoorzieningen	Preventie in de zorg	SLZ
Wonen en zorg	Beschermd Wonen	SLZ
Ouderen	Ouderen	WO/SLZ
Gemeente zelf	Transparante en Dienstbare overheid	BFE
Verkeer/ Openbaar Vervoer	Mobiliteitsvisie	WO
Overheidsparticipatie	Rolinvulling gemeenteraad	BFE
Overgang naar duurzame energie	Energietransitie	WO

Om verschillende redenen, met name omdat het voorbereidings- en besluitvormingsproces al gevorderd of afgerond was, is destijds gekozen om de volgende onderwerpen niet op te nemen op de shortlist:

- Stadshart Emmeloord
- Armoede

- Wet Maatschappelijke Ondersteuning
- Omgevingswet
- Veiligheid

Thema's voor 2018 (en 2019)

Thema	Onderwerp	Commissie
Leefbaarheid dorpen	Sociale cohesie in dorpen	SLZ
Verkeer/ Openbaar Vervoer	Mobiliteitsvisie	WO
Overheidsparticipatie	Rolinvulling gemeenteraad	BFE
Overgang naar duurzame energie	Energietransitie	WO

Terugblik eerste helft raadsperiode

Wat betreft de gekozen thema's zijn de volgende activiteiten en resultaten te melden:

Leefbaarheid – Sociale cohesie in dorpen

In een themabijeenkomst begin 2019 is de raad geïnformeerd over de ontwikkelingen in wijken en dorpen onder begeleiding van Tialda Haartsen (adjunct professor rurale geografie aan de RUG). Hieraan is verder (nog) geen vervolg gegeven.

Verkeer/ Openbaar Vervoer – Mobiliteitsvisie

Eind 2019 is gestart met het gemeentelijk verkeers- en vervoersplan. In dit beleidsdocument wordt het verkeers- en vervoersbeleid uiteengezet en wordt onder andere de bereikbaarheid van de dorpen meegenomen. Verder is de Lelylijnlobby opgezet, waarbij de raad actief betrokken is.

Overheidsparticipatie – Rolinvulling gemeenteraad (BFE)

Aan dit onderwerp is, behalve een introductie aan de raad, nog geen concrete aandacht besteed in het kader van deze SRA; we zijn in afwachting van het RKC-rapport over Passend Organiseren.

Overgang naar duurzame energie – Energietransitie (WO)

Zie onder "Thema- en onderwerpkeuze 2020"

Thema- en onderwerpkeuze 2020

Gezien de impact en omvangrijkheid van de onderwerpen lijkt het goed om (ook) voor 2020 de volgende thema's te kiezen:

Thema	Onderwerp	Commissie
Overheidsparticipatie	Rolinvulling gemeenteraad	BFE
Overgang naar duurzame energie	Energietransitie	WO
Omgevingswet	Op weg naar de Omgevingsvisie (2022)	WO/SLZ
Verkeer en (openbaar) vervoer	Mobiliteitsvisie	WO

Voor 2020 worden bij deze thema's de volgende doelen gesteld en activiteiten verwacht:

Overheidsparticipatie – Rolinvulling gemeenteraad - BFE

Op basis van het rekenkamerrapport is het goed om samen met de organisatie te gaan kijken wat Overheidsparticipatie betekent voor de raad, het college en de ambtelijke organisatie.

Overgang naar duurzame energie – Energietransitie - WO

Als gemeente hebben we de ambitie om in 2030 energieneutraal te zijn. Samen met de samenleving waaronder het NETwerk Energie Neutraal werken we aan energie neutrale, circulaire en klimaatadaptieve plannen en projecten en slimme en schone mobiliteit. Daarnaast is vanuit het Klimaatkoord twee belangrijke opgaves aan gemeenten meegegeven, namelijk de Regionale energiestrategie en de Transitievisie Warmte. Via de

Regionale energiestrategie (RES) beschrijven we in regionaal verband welke bijdrage we leveren aan de landelijke doelstellingen om in 2030 in Nederland 35 TWh duurzame energie op te wekken. De concept-RES wordt in het tweede kwartaal aangeboden aan de raad. Als regio werken we in 2020 de concept-RES verder uit tot een RES 1.0 die in het voorjaar 2021 aan het rijk wordt aangeboden.

In 2020 en 2021 werken we samen met omgevingspartners aan een Transitievisie warmte waarin wordt aangegeven hoeveel woningen tot en met 2030 geïsoleerd en/of aardgasvrij worden gemaakt. Deze transitievisie wordt in 2021 ter vaststelling aangeboden aan de raad. Daarnaast zijn nog verschillende ontwikkelingen die niet alleen in 2020 maar ook in de jaren daarna nog veel aandacht gaat vragen.

De betrokkenheid van de raad wordt in de proces nader verkend en vastgelegd.

Omgevingswet Op weg naar de Omgevingsvisie (2022) – WO/SLZ

Op 1 januari 2021 treedt, naar verwachting, de Omgevingswet in werking. Op basis van deze wet moet de gemeente een Omgevingsvisie maken. De omgevingsvisie is een samenhangende visie met strategische hoofdkeuzes voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn, circa 10 jaar. In die keuzes mogen ook sociale aspecten zoals Wmo, jeugd en participatie betrokken worden.

De startnotitie van de omgevingsvisie wordt aangeboden aan de gemeenteraad door het college. De raad behandelt op 27 januari 2020 de startnotitie. De eerstvolgende stap is de keuze vorm Omgevingsvisie. De vraag die gesteld wordt is of we naast het fysieke domein ook het gehele sociale domein willen meenemen. De planning is dat de raad op 23 maart een keuze maakt over de vorm van de Omgevingsvisie.

Verkeer/ Openbaar Vervoer – Mobiliteitsvisie (vervolg van 2019) - WO

Eind 2019 is gestart met het gemeentelijk verkeers- en vervoersplan. In dit beleidsdocument wordt het verkeers- en vervoersbeleid uiteengezet en wordt onder andere de bereikbaarheid van de dorpen meegenomen. Verder is de Lelylijnlobby opgezet, waarbij de raad actief betrokken is.

De wens om 'Ouderen' (SLZ) toe te voegen voor 2020 wordt, met het oog op gebrek aan ambtelijke capaciteit, doorgeschoven naar 2021; en daarmee alvast voor dat jaar geagendeerd.

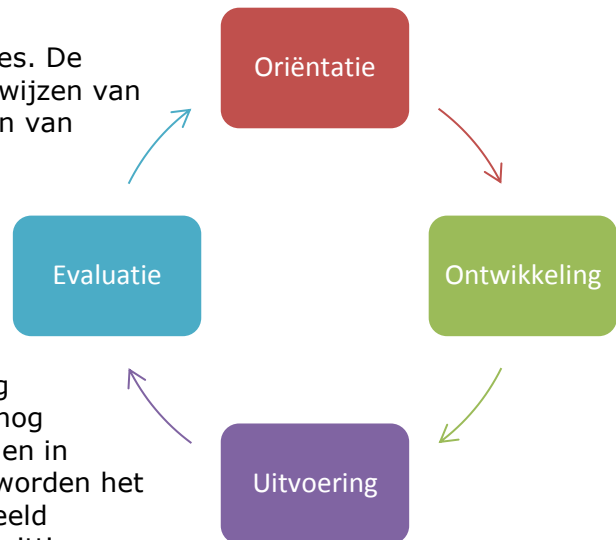
Vastgesteld in het presidium van 24 febr. 2020.

Bijlage

Fasen in beleidsontwikkeling

Beleed wordt ontwikkeld via verschillende fasen. De verschillende fasen vragen om verschillende wijzen van handelen van de raad. Het gaat om het geven van RICHTING aan het beleid en RUIMTE aan de verschillende betrokkenen om op basis van hun rol en kwaliteiten van het beleid een succes te maken. In dit model worden de volgende fasen onderscheiden:

Oriëntatie

In de fase van oriëntatie ligt een voorstel nog op de tekentafel. Het beleidsprobleem moet nog verkend worden, de oplossingsrichtingen liggen in principe nog open. Hier kan ervoor gekozen worden het probleem verder te verkennen door bijvoorbeeld informatieverstrekking door het college, hoorzittingen, werkbezoeken, enquêtes, cursussen, enzovoorts. Door middel van een startnotitie kan verder richting worden gegeven aan het verdere beleidsproces. De raad kan aan het college aangeven op welke wijze men verwacht dat het beleid verder ontwikkeld wordt. De raad kan dan bijvoorbeeld aangeven welke alternatieven het college moet onderzoeken bij het raadsvoorstel dat gaat over de oplossing van het beleidsprobleem.

Ontwikkeling

In deze fase wordt een voorstel in de raad behandeld, waardoor de raad richting geeft aan het college. Het voorstel is doorgaans opgesteld door het college. Het vinden van een oplossing voor een beleidsprobleem staat centraal. Wanneer de raad zelf meer nadrukkelijk naar de oplossing wil kijken, dan zal dat vaak zijn in de vorm van vragen aan het college over de oplossing, gesprekken (dat kan o.a. in "gewoon" contact met burgers, maar ook met hoorzittingen, werkbezoeken, spreekrecht), enzovoorts.

Uitvoering

In deze fase is het college aan de slag (door inzet van het ambtelijk apparaat) met de uitvoering van beleid. De raad staat hier op afstand. Wanneer de raad in de uitvoeringsfase het beleid wil volgen, staat de informatieverstrekking (primair door het college) centraal. Ook kan gedacht worden aan bijvoorbeeld werkbezoeken om te kijken hoe zaken in het veld verlopen. Daarbij blijft het belangrijk om goed op de rolverdeling te letten. In beginsel luistert de raad en verzamelt informatie, maar laat het college ruimte om uit te voeren.

Evaluatie

Bij evaluatie gaat het om het beoordelen van de effecten van beleid. Ook hier kan het college zelfstandig een voorstel opstellen, dat de raad bespreekt. Ook kan het college door de raad gevraagd worden een beleidsevaluatie te maken. De raad kan ook zelf aan onderzoek doen, bijvoorbeeld door betrokkenen uit te nodigen voor een hoorzitting of de rekenkamercommissie daartoe een verzoek te doen. De raadsenquête is een heel uitgebreide, zware vorm om zelf aan evaluatie te doen.

Aanpak

Na de uiteindelijke vaststelling van deze strategische raadsagenda is het belangrijk per onderwerp te bespreken wat de raad precies verwacht, op welke wijze ze betrokken wil worden in het totstandkomings- en besluitvormingsproces en hoe dat proces er vervolgens

uitziet. Ook is het verstandig duidelijke keuzes te maken over de participatie van burgers: hoe krijgt deze vorm en wie (raad, college, ambtelijke organisatie) heeft in dit proces welke rol? De wensen van de raad moeten vervolgens worden afgestemd met de planning van activiteiten voor de raad en de capaciteit in o.a. de organisatie en bij de griffie om dit ook in het goede tijdpad te laten verlopen.

Concreet betekent dit dat voor elk van de onderwerpen aan de hand van een probleemverkenning in het RTG van de betreffende commissie wordt gesproken over de wensen die de raad heeft bij het totstandkomings- en besluitvormingsproces. De uitkomst van dat gesprek wordt vastgelegd in een startnotitie.

De shortlist met onderwerpen kan jaarlijks naar inzicht worden gewijzigd zodat er elk jaar een drietal onderwerpen binnen de thema's als strategische raadsonderwerpen kan worden gekozen, verspreid over de raadscommissies. Op deze manier kan de raad jaarlijks aangeven welke onderwerpen volgens haar prioriteit moeten krijgen voor het volgende kalenderjaar.

Bezien zal worden op welke momenten de verschillende onderdelen parallel aan de orde kunnen komen, zodat er onderlinge dwarsverbanden kunnen worden gelegd.

